

2022-01-19

Anna Anderman

0736252022

Dnr KS 2022.002

Regeringskansliet

Remissvar avseende nationell plan för transportinfrastruktur 2022 - 2033

Stockholm Nordost är en frivillig sammanslutning av kommunerna i nordost dvs Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker. Kommunerna har tagit fram en gemensam vision för 2010-2040 som innebär gemensamma ställningstaganden för sektorns framtida transportsystem.

Stockholm Nordost vill särskilt lyfta följande punkter; Otillräcklig finansiering för fortsatt utveckling av Stockholmsregionen, underhåll är inte förhandlingsbart, tilldelad ram är inte tillräcklig ram, Norrortsleden, E18 och väg 77, viktiga länkar för ett effektivt nyttjande av befintligt transportsystem samt utvecklad samverkan för högre effektivitet

Stockholm Nordost vill lämna följande synpunkter

- **STONO bedömer att detta förslag till nationell plan inte klarar att möta Sveriges behov av utveckling av transportsystemen. Ett smidigt, grönt och tryggt transportsystem förutsätter större satsningar i Stockholmsregionen.**
- **STONO anser att underhåll av väg- och järnvägsnät är högt prioriterade insatser. Fortsatt otillräckliga medel för underhåll visar att planens omfattning långt ifrån är tillräcklig.**
- **STONO bedömer att de nya stambanornas finansiering inte ryms inom föreslagen ram.**
- **STONO anser att Sverige behöver en Arlandaförhandling för att kunna hantera behoven av bland annat utveckling av marktransporterna till och från Arlanda, en förutsättning för Sveriges konkurrenskraft.**
- **STONO är positiva till att genomföra det som är beslutat, men det är inte tillräckligt.**
- **STONO vill förtydliga att Norrortsleden, en förlängning av Förbifarten, E18 och väg 77 är viktiga länkar för ett effektivt nyttjande av transportsystemet.**
- **STONO anser att kostnadsutvecklingen för infrastruktur behöver analyseras ytterligare då stora delar av ramen behöver användas för att täcka kostnadsökningar i projekten.**

2022-01-19

- **STONO vill understryka att det fortfarande saknas en fungerande samverkan mellan stat, region och kommun när det avser både planering och genomförande. Vi har inte råd att inte samverka effektivt.**

Otillräcklig finansiering för fortsatt utveckling av Stockholmsregionen

- **STONO bedömer att detta förslag till nationell plan inte klarar att möta Sveriges behov av utveckling av transportsystemen. Ett smidigt, grönt och tryggt transportsystem förutsätter större satsningar i Stockholmsregionen.**

Viktiga satsningar på ett smidigt, grönt och tryggt transportsystem för medborgare och näringsliv – men det kommer inte märkas för medborgaren i Stockholm Nordost. Våra 260 000 kommuninnevånare och ca 50 000 företag är viktiga för Sveriges framtidstro och konkurrenskraft. Den redovisade planen skapar inte tillräckliga förutsättningar för utveckling av våra arbetsmarknadsregioners tillgänglighet och därigenom förbättrad matchning av arbetskraft och kompetens. Det är oftast bristande infrastruktur och kommunikationer som hindrar våra företagens förutsättningar för tillväxt och därigenom kommunernas utveckling. Det är viktigt att de transportpolitiska målen om samhällsekonomisk effektiv och hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv i hela landet även inkluderar Stockholmsregionen. Det är många samhällsekonomiskt lönsamma investeringar i väginfrastruktur som inte fått plats i denna plan vilket Stockholm Nordost bedömer särskilt drabbat Stockholmsregionens hårt belastade infrastruktur. Planförslaget har inte heller tagit hänsyn till väginfrastrukturens betydelse för sista-milen leveranserna och de förbättringar som hela tiden sker vad avser förnyelse av fordonsflottan och teknikutveckling.

Tillgång till personal med rätt kompetens hindras på grund av att transportsystemet inte motsvarar behoven. I Stockholmsregionen finns mer infrastruktur än i övriga landet men det finns också större behov och högre grad av trängsel. När satsningarna begränsas på väginfrastrukturen så innebär det ett stort hinder för att möjliggöra effektiva transporter. Det krävs konkurrenskraftig kollektivtrafik och en tydligare plan för persontransporter i framtiden.

Med den begränsade ramen har även bristbeskrivningarna begränsats men vi gläds åt att behovet av högvärdig kollektivtrafik i storstadsregionerna nämns. Det är positivt även att behovet av samverkan mellan väghållare och trafikansvariga lyfts som en nyckelfaktor.

För Stockholm Nordost är väl fungerande kollektivtrafik en förutsättning för utveckling. De viktiga kollektivtrafiksystem som behöver komma på plats är Roslagsbanan till city och att befintliga bytespunkter såsom knutpunkt Danderyd hanteras. Stockholm Nordost saknar kapacitetsstark kollektivtrafik västerut för att knyta samman de regionala stadskärnorna Täby centrum-Arninge och Kista-Sollentuna-Häggvik och vidare västerut.

Godsdistribution hindras på grund av att transportsystemet inte motsvarar behoven. När satsningarna begränsas på väginfrastrukturen så innebär det ett stort hinder för att möjliggöra effektiva transporter. Överflyttning av gods är inte möjlig när inte infrastrukturen finns på plats. Ett tydligare helhetsperspektiv behöver användas i arbetet. I de flesta

2022-01-19

kommuner kommer alla godstransporter även i framtiden nyttja väginfrastrukturen. En hela- resan planering behöver användas även för godstransporterna så inte systemet blir suboptimerat.

Satsningar på Kapellskär har ökat godshanteringen i hamnen men väginfrastrukturen för att hantera vidare transporter från hamnen är inte åtgärdade såsom väg 77, E18 samt Norrortsleden. Det är oroande när Holmen i Hallstavik signalerar att det kommer att ske en överflyttning av gods från sjöfart till väg.

Det saknas ett övergripande perspektiv på transportsystemet där flyget och sjöfarten även hanteras på ett övergripande sätt. Det går inte att nå full effektivitet i transportsystemet om vi hanterar trafikslagen olika.

30 miljoner kronor per år för en cykelpott, om 600 miljoner fördelas jämnt över länsplanerna, det räcker inte långt. En cykelsträcka i en stadsmiljö kan kosta över 10 mnkr per kilometer. Cykelsatsningen innebär alltså 3 kilometer cykelväg, per länsplan per år. Det har inte byggts några regionala cykelstråk i Stockholm Nordost vilket innebär att det saknas cykelförbindelser mellan Täby-Arninge - Stockholm och alla kopplingar från omkringliggande kommuner till den regionala kärnan.

Underhåll är inte förhandlingsbart

- **STONO anser att underhåll av väg- och järnvägsnät är högt prioriterade insatser. Fortsatt otillräckliga medel för underhåll visar att planens omfattning långt ifrån är tillräcklig.**

Det kommer bli förödande för både pendlare och företagare om det inte avsätts tillräckligt med resurser för underhåll av såväl väg- som järnvägsnät. Staten behöver, genom att avsätta tillräckligt med resurser, ta ansvar för att vårda kapitalet i form av befintligt väg- och järnvägsnät.

Tilldelad ram är inte tillräcklig ram

- **STONO bedömer att de nya stambanornas finansiering inte ryms inom föreslagen ram.**
- **STONO anser att Sverige behöver en Arlandaförhandling för att kunna hantera behoven av utveckling av marktransporterna till och från Arlanda, en förutsättningar för Sveriges konkurrenskraft.**

För att klara de omfattande infrastrukturbehov som Sverige har är det inte möjligt att finansiera de nya stambanorna i den befintliga ramen.

Det är anmärkningsvärt att flygplatsen Arlanda, som är mycket viktig för Sveriges förutsättningar att hävda sig i internationell konkurrens, inte finns omnämnd. Arlanda är ett nav för persontransporter. Transporterna till och från Arlanda har brister redan idag. En utveckling av Roslagsbanan till Arlanda skapar redundans och kapacitetsökning i systemet och bör prioriteras genom ett intensifierat arbete. Inte minst för att från Arlanda nå flera målpunkter i regionen och för att erbjuda olika transportalternativ. Stockholm Nordost kan bidra genom

2022-01-19

planering för många fler arbetstillfällen och bostäder mellan Arlanda och Stockholm, i anslutning till Roslagsbanan. Det förutsätter dock tydliga spelregler och långsiktiga satsningar från statens sida i utvecklingen av Arlanda som flygplats men också som arbetsplatsnod och kommunikationsnav och med de infrastruktursatsningar som behövs för detta.

Stockholm Nordost anser att det är positivt att möjligheten till stadsmiljöavtal fortsatt kommer att finnas inom ramen för Nationell plan. Stockholm Nordost vill dock framföra att de är förknippade med en relativt stor administrativ arbetsinsats för kommunerna. En förenklad process vore därför välkommet för framtida ansökningsomgångar.

Norrortsleden, E18 och väg 77, viktiga länkar för ett effektivt nyttjande av befintligt transportsystem

- **STONO vill förtydliga att Norrortsleden, en förlängning av Förbifarten, E18 och väg 77 är viktiga länkar för ett effektivt nyttjande av transportsystemet.**

Väginfrastrukturen är viktig för att hantera såväl person- som godstransporter i Nordost. Ett objekt som är under byggnation är Förbifart Stockholm. För att alla nyttor ska tillgodogöras när den färdigställs krävs att följdinvesteringar genomförs omgående. Det saknas bland annat åtgärder på väg 265 Norrortleden som är en förlängning av tvärleden i Nordost. Dessa följdinvesteringar bör hanteras skyndsamt i Nationell plan då Norrortsleden påverkas kraftigt när Förbifarten öppnar.

Det saknas en övergripande finansieringsöversyn då de olika finansieringsprinciperna bidrar till ett ineffektivt nyttjande av transportsystemet. Det behövs en övergripande analys utifrån Sveriges behov för ett effektivt transportsystem och för att uppnå full konkurrenskraft. Stockholm Nordost saknar en ordentlig utblick och sammanställning över vilka behov som bör prioriteras och varför. Planeringen förhåller sig hela tiden till en för liten ram. För att vara konkurrenskraftiga och klara klimatomställningen krävs en ordentlig genomlysning. Det är ett ineffektivt system när sjöfarten inte nyttjas optimalt. När farledsavgifter motverkar överflyttningen kan planen inte sägas omfatta en trafikslagsövergripande analys. Det är oroande när signaler kommer att Holmen/Hallstavik kommer flytta gods från sjöfart till väg och därigenom öka belastningen på den redan ansträngda infrastrukturen.

Utvecklad samverkan för högre effektivitet

- **STONO anser att kostnadsutvecklingen för infrastruktur behöver analyseras ytterligare då stora delar av ramen behöver användas för att täcka kostnadsökningar i projekten.**
- **STONO vill understryka att det fortfarande saknas en fungerande samverkan mellan stat-region och kommun när det avser både planering och genomförande. Vi har inte råd att inte samverka effektivt.**

Stockholm Nordost är positiva till att det som är beslutat genomförs men det är inte tillräckligt. Det är ett stort gap mellan redovisade bristanalyser och det som planeras

2022-01-19

genomföras. Behoven från de redovisade bristanalyserna finns redan idag, medan lösningarna planeras genomföras långt fram i framtiden. Detta är inte en sammanhållen samhällsutveckling. Allt mer komplexa anläggningar och övrig samhällsplanering påverkas i hög utsträckning både positivt och negativt av anläggningsprojekten. Detta medför ännu större behov av effektiv samverkan.

Lagstiftning och utformningskrav behöver ses över. Det är alldeles för många små projekt som behöver vägplan vilket både sinkar projektet och bidrar till höga kostnader i onödan. Vissa kostnadsdrivande utformningskrav kan behöva ses över för att möjliggöra fler projekt.

Stockholm Nordost anser att kommunerna bör ges bättre möjlighet till dialog och samverkan via arbetet med verksamhetsplaner och utredningsplanering. Kommunerna bör ges möjlighet att delta fullt ut i både planerings- och genomförandeskedena för att optimera resursanvändning och ett effektivt genomförande. Stockholm Nordost efterfrågar en kontinuerlig dialog med syfte att hitta samsyn kring prioriteringar och planering inte enbart reaktivt i samband med remissomgångar för infrastrukturplanerna.

Stockholm Nordost konstaterar återigen att detta förslag till nationell plan inte klarar att möta Sveriges behov av utveckling av transportsystemen. Ett smidigt, grönt och tryggt transportsystem förutsätter större satsningar i Stockholmsregionen.

Stockholm Nordost

Parisa Liljestrand, Ordförande Stockholm Nordost 2021-2022